

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**

*Kfv.IV.35.395/2014/7.szám*

*A Kúria a Dr. Jobbágy Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek az Ivanovits Ügyvédi Iroda által képviselt Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Vidékfejlesztési Támogatások Igazgatósága alperes ellen támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. február 4. napján kelt 9.K.30.552/2013/6. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő*

**í t é l e t e t:**

*A Kúria a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.30.552/2013/6. számú ítéletét és az alperes 1430775470. számú határozatát hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárásra kötelezi.*

*Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30.000 /harmincezer/ forint elsőfokú- és 30.000 /harmincezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget.*

*A kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.*

*Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.*

**I n d o k o l á s**

*Az alperes - megismételt eljárásban - 2012. április 16-án kelt határozatával forráshiányra hivatkozással elutasította a felperes állattartó telepek korszerűsítése jogcímre, 2009. december 15-én benyújtott kérelmét. Az alperes közigazgatási eljárás keretei*

között kizárta a felperes számára a jogorvoslati lehetőséget.

A felperes a határozattal szemben keresettel fordult a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (a továbbiakban: Bíróság). Keresetét a 27/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) 8. mellékletének alperes általi helytelen alkalmazására alapozta. Sérelmezte, hogy az alperes indokolás nélkül, az egyes részkérdésekre adott pontok közlésével utasította el a felperes kérelmét.

A Bíróság 2014. február 4-én kelt 9.K.30.552/2013/6. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Indokolásában rögzítette, hogy az üzleti terv, a szervezeti és emberi erőforrások, a működési terv és a paci elemzés, értékelés rovatok esetében a határozatból hiányzó indokolás olyan eljárási jogsértést eredményezett, amely nem hatott ki az ügy érdemi eldöntésére. Az alperes indokai a közigazgatási iratok között fellelhetők.

A Bíróság érdemben, a pontozás helyességét vizsgálta a perben. Az üzleti terv értékelése kapcsán megállapította, hogy a felperes keresete a piacelemzés és az értékesítéshez kapcsolódó pontszám TÉSZ tagságára tekintettel nem volt megalapozott. A felperes a TÉSZ tagságára és a termelő együttműködés keretében folytatandó értékesítésre egyéb pontokat kapott, azt az FVM rendelet nem rendelte kétszeresen értékelni.

A tárgyaláson kiegészített keresete - a kommunikációs terv és a vállalkozás társadalmi felelősségvállalás során benyújtott dokumentáció - a Pp. 335/A §-a szerinti tiltott keresetkiterjesztés volt, mivel a felperes keresetlevelében csak az üzleti tervvel kapcsolatos pontozást sérelmezte. Ugyancsak tiltott keresetkiterjesztésként értékelte a Kisebbségi Önkormányzat támogató nyilatkozatának alperes általi figyelmen kívül hagyását.

A felperes felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amelyben elsődlegesen a jogerősi ítélet megváltoztatásával, a felperes keresetének helyt adó ítéleti döntést kért. Másodlagosan az ítéletnek az alperes határozatára is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte. Perköltségigénye is volt pernyertesség esetére.

Felülvizsgálati kérelmét azzal indokolta, hogy a Bíróság megsértette a Pp. 335/A. §-át, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. §-át és 72. § (1) bekezdését. Álláspontja értelmében a tévedett a Bíróság akkor, amikor arra hivatkozott, hogy nem sérülnek a felperes eljárási jogai, ha a kérelem elutasításának indokai csupán a közigazgatási iratokból derül ki. A felperes álláspontja értelmében ugyanakkor a Bíróság jogsértően hivatkozott arra is, hogy a felperes tiltott keresetkiterjesztéssel kívánta volna érvényesíteni keresetét: a felperes keresete az alperes határozatának hatályon kívül

helyezésére irányult, szóban a jogsértés jogszabályi és egyéb hivatkozásait egészítette csak ki. Utalt a Legfelsőbb Bíróság 2/2011. (V. 9.) KK véleményben foglaltakra. A tárgyaláson előadottak az alperes tényfeltárási kötelezettségének elmulasztására utaltak, erre pedig már a keresetlevelében is hivatkozott.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a Bíróság ítéletének hatályában történő fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem eljárási jogsértésre hivatkozó elemében megalapozott volt.

A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének eljárási jogsértésre vonatkozó elemét megalapozottnak minősítette: a felperes jogorvoslathoz fűződő alapjogát, és az alapjog törvényben megfogalmazott alanyi jogosultságát - fellebbezéshez való jogát, illetve a bírósághoz fordulást garantáló keresetindítási jogosultságát - csak abban az esetben tudja maradéktalanul gyakorolni, amennyiben az alperes határozata teljes körűen tartalmazza mindazon indokokat, amelyek a felperes kérelmét elutasító döntés meghozatalára vezettek. A hatósági határozat indokolásának teljeskörűségét fogalmazza meg a Ket. a hatóság számára kötelezettségként a 72. § (1) bekezdés e) pontjának ea)-tól eg) alpontjáig terjedő részletezése. Az indokolás bármely Ket. szerinti részletkérdésének hiánya korlátozza az ügyfelet jogorvoslati jogának gyakorlásában. Az ügyfél a Ket. 98. § (1) bekezdése értelmében az elsőfokú hatóság határozata ellen jogosult fellebbezéssel élni, a Ket. 109. § (1) bekezdése, illetve a Pp. 324. § (1) bekezdése szerint a hatósági határozat felülvizsgálatát kérheti a bíróságtól. Tehát a hatóság azon megállapításaival szemben illeti meg jogorvoslat, amelyet a határozat akár rendelkező részében, akár a határozat indokolásában sérelmesnek ítélt. Ezért az ügyfél jogorvoslati jogai indok nélkül, a Ket. 72. § (1) bekezdés e) pontjába ütközően korlátozottak akkor, ha a kérelme elutasításának okai csupán a közigazgatási iratokból „olvashatók” ki.

A perbeli esetben éppen ez történt:

Az alperes határozata a felperes kérelmében foglaltak értékelésére szöveges indokolást nem tartalmazott, ahogy nem adott választ arra sem, hogy az egyes részkérdésekben milyen szempontrendszer és a kérelemmel összefüggően feltárt tényállási elemek figyelembe vétele mellett adott pontszámot, illetve mellőzte azt. Ilyen tartalmú érvekre a határozat mellékletét képező táblázatból sem lehetett következtetni.

Tekintettel az egyfokú közigazgatási eljárásra ezt a - jogorvoslati jogra és ezen keresztül az ügy érdemére is kiható - hiányosságot a közigazgatási iratok között fellelhető szempont- és érvrendszer nem

pótolhatta.

A felperes felülvizsgálati kérelmében azt is állította, hogy a Bíróság a Pp. 335/A. §-ának megsértésével állapította meg azt, hogy a felperes tiltott keresetkiterjesztésként hivatkozott a kommunikációs terv, a kérelmező vállalkozás társadalmi felelősségvállalás, illetve a Kisebbségi Önkormányzat támogató nyilatkozata pontozásának elmaradására. A Kúria ebben a vonatkozásban nem osztotta a felperes felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontját.

A felperes és az alperes által is felhívott 2/2011. (V. 9.) KK vélemény értelmében a kereseti kérelem iránya az a jogsértés, amely a közigazgatási szerv határozatának hatályon kívül helyezésére kell vezetnie. A jogsértés iránya keresetben történő meghatározásának nem mond ellent az, ha a felperes a keresetét további érvekkel, ténybeli, illetve megsértett jogszabályi hivatkozásokkal változtatja meg. Időbeli korlátként jelentkezik, hogy a keresetváltoztatásra legkésőbb az első érdemi tárgyaláson kerülhet sor.

A Legfelsőbb Bíróság jogegységesítő döntésében utalt arra, hogy „... az alperesi határozatnak a keresetben nem támadott - elkülöníthető - részére már nem lehet a keresetet kiterjeszteni ...”, mivel a kereset új iránya tekintetében már elteltnek tekintendő a keresetindításra nyitva álló - jogvesztő - 30 napos határidő [Pp. 330. § (2) bekezdés, Ket. 109. § (1) bekezdés].

A perbeli esetben mindez az alábbiak szerint érvényesül:

A felperes keresetének irányát az alperes határozatának mellékletét képező táblázat üzleti tervre vonatkozó pontozásának jogszerűtlensége jelentette. Megsértett jogszabályként az FVM rendelet 8. mellékletét jelölte meg. A felperes a perben ezt a keresetet változtatta meg úgy, hogy az üzleti tervre vonatkozó pontozás mellett sérelmezte azt is, hogy az alperes egyéb kérdések esetében (kommunikációs terv és a vállalkozás társadalmi felelősségvállalása, Kisebbségi Önkormányzat elnökének támogatási nyilatkozata) is jogsértően mérlegelte a felperes kérelmének részkérdéseit.

A perbeli esetben az alperes határozati döntése több, önálló részkérdés megítéléséből és azok pontozásából áll össze egységes határozattá. Ezért a kereseti kérelemben megjelölt egy részkérdés továbbiakkal történő „kiegészítése” a kereset eredeti irányának megváltoztatását jelenti nem csak a határozat ténybeli, hanem jogszabályi alapjait tekintve is. Nem szab irányt a keresetnek az, ha a felperes keresetlevelében általában a „határozat” megváltoztatását, avagy hatályon kívül helyezését kéri. A felperes felülvizsgálati kérelmében foglalt indokolás elfogadása teljességgel kiüresítené a Pp. 335/A. § szerinti korlátot, amelynek

célja éppen a kereseti kérelmek egy időpillanatban történő rögzítése volt. A Pp. 335/A. §-a annak a törekvésnek kívánt gátat szabni, hogy a keresetváltoztatás a perek indokolatlan elhúzódásához vezethessen.

A fentiekre tekintettel a Kúria nem állapította meg a jogerős ítélet jogsértő jellegét a Pp. 335/A. §-sal összefüggésben. Megjegyzendő egyebekben, hogy a Bíróság a tiltott keresetkiterjesztés megállapítása ellenére érdemben is megvizsgálta a felperes ezen kereseti hivatkozásait is.

A Kúria megjegyzi továbbá az alábbiakat is:

Az alperes perben felülvizsgálni kért határozatát egyfokú közigazgatási eljárásban hozta meg, határozatában forráshiányra hivatkozott, és kizárta a felperes fellebbezési jogát azzal, hogy a határozattal szemben csak bírósági jogorvoslat kezdeményezésére adott lehetőséget. Az alperes ezen döntése – figyelemmel a Kúria forráshiányra hivatkozó alperesi jogértelmezéssel összefüggő következetes gyakorlatára (elsőként: a 44/2014. számú közigazgatási elvi határozatként is közzétett Kfv.II.35.044/2013/5. számú határozat; legutóbb: a 2015. március 10-én meghozott Kfv.IV.35.753/2013/9. számú határozat) – kifejezetten korlátozta a felperes jogorvoslati jogát, hiszen a közigazgatási fórumrendszerben a másodfokú alperesi hatóság kizárásával a felperest közvetlenül a bírósági felülvizsgálat, a peres eljárás megindítására kötelezte. A Bíróság a Pp. 215. §-a értelmében a kereseti kérelmekhez kötötten végzi el a közigazgatási határozat felülvizsgálatát. A felperes ilyen irányú kereseti kérelmének – és ezzel összefüggésben ilyen irányú felülvizsgálati kérelem – hiányában a jelzett eljárási szabálysértésre hivatalból sem a Bíróság, sem a Kúria nem lehetett figyelemmel.

A kifejtettek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – és az alperes határozatát – a Pp. 275. § (3) bekezdésére, valamint a 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 339. § (1) bekezdésére tekintettel hatályon kívül helyezte.

A megismételt eljárásban az alperes elsőfokú hatósága ismételten köteles a felperes kérelmét megvizsgálni és döntését mindenre kiterjedően megindokolni. A határozatból az alperes döntésének indokai valamennyi részkérdés tekintetében ki kell derülnie.

Mivel a felperes felülvizsgálati kérelme sikerre vezetett, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes alperest a felperes elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban keletkezett perköltségének megfizetésére. A kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték az alperes személyes illetékmentessége folytán, a 6/1986.(VI.26.) IM r. 14. §-a alapján marad az állam terhén.

*Budapest, 2015. május 5.*

***. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró***